

Science and education: trends and prospects

Collection of scientific articles

RSCI / РИНЦ
Science Index

Submitted for review in

**Conference Proceedings Citation Index -
Social Sciences & Humanities (CPCI-SSH)**

 THOMSON REUTERS

**Ascona Publishing,
United States of America
2018**

Ascona Publishing, New York, United States of America

Science and education: trends and prospects

Reviewers:

Dr. Jerald L. Feinstein

DeVry University - -Engineering Dean (Denver, Colorado, USA)

Cathy A. Enz,

Professor of Innovation and Dynamic Management Chair and is a full professor at the School of Hotel Administration at Cornell University (Ithaca, New York, USA)

Science editor:

Drobyazko S.I.

*Ph.D. in Economics, Associate Professor,
Doctor of Science, honoris causa, Professor of RANH*

Science and education: trends and prospects: Collection of scientific articles. - Ascona Publishing, New York, United States of America, 2018. - 368 p.

ISBN 978-0-9988574-2-0

Collection of scientific articles published is the scientific and practical publication, which contains scientific articles of students, graduate students, candidates and doctors of sciences, research workers and practitioners from Europe, Russia, Ukraine and other countries. The articles contain the study, reflecting the processes and changes in the structure of modern economy and state structure. The collection of scientific articles is for students, postgraduate students, doctoral candidates, teachers, researchers, practitioners and people interested in the trends of modern economic science development.

ISBN 978-0-9988574-2-0

© 2018 Copyright by Ascona Publishing
© 2018 Authors of the articles

CONTENT

1. NATIONAL ECONOMICS AND MANAGEMENT	7
Suela Hajdari. A LITERATURE REVIEW ON CONCEPT OF QUALITY AND QUALITY IMPROVEMENT IN HIGHER EDUCATION	7
Kornélia Beličková, Zuzana Staríčková. MARIA THERESA AND PERSONALITIES SHAPING THE MODEL OF STATE ADMINISTRATION IN THE MIRROR OF CAMERALISTIC SCIENCES.....	12
Marina Tabatadze. THE ADVANTAGES OF USING A SYNTHESIS OF TRADITIONAL AND NEW TEACHING METHODS IN ECONOMIC EDUCATION	23
Horbach L.M., Kotliarov V.O. CONCEPTUAL BASIS FOR THE FORMATION OF KNOWLEDGE ECONOMY	25
Gret Galina. STATE AND TRENDS OF DEVELOPMENT OF BOOKS IN UKRAINE.....	33
Ilchenko S.V. PUBLIC MANAGEMENT OF NATIONAL MARKETS OF TRANSPORT SERVICES: STATUS AND PRINCIPLES OF FORMATION.....	39
Ivanyshyna G. S. MAIN ROADS OF EFFICIENT DEVELOPMENT NATIONAL SECTOR OF BROAD SUPERVISION.....	48
Kornieieva Iuliia. THE MAIN FORMS OF STATE SUPPORT FOR INSTITUTIONAL TRANSFORMATION OF THE INVESTMENT COMPONENT OF DIGITAL DEVELOPMENT	53
Nikytenko Dmytro. THEORETICAL VIEW ON THE PROBLEM OF ECONOMIC DEVELOPMENT OF UKRAINE	57
Ovchar P.A. AUTOMOBILE TRANSPORT: SATISFACTION AND CONCEPT-CATEGORY BASIS OF RESEARCH	64
Trushkina N.V., Kocheshkova I.N. ON THE APPLICATION OF THE «GREEN» LOGISTICS CONCEPT IN THE CONTEXT OF SUSTAINABLE DEVELOPMENT OF UKRAINE	69
Shvets Iryna, Sled Oleksandra. FEATURES AND CHALLENGES OF INTERNAL FORCED MIGRATION IN UKRAINE.....	74
2. WORLD ECONOMY.....	80
Nykolai N. Klymeniuk, Alla M. Bezus. MANAGEMENT THEORY CRISIS: SIGNS AND WAYS TO OVERCOME	80
3. ENTERPRISES ECONOMICS AND MANAGEMENT	85
Garmash S.V. THE ROLE OF NEPOTISM IN THE SYSTEM OF DESTRUCTIVE FACTORS FOR HUMAN RESOURCES	85
Hrynov A.F., Ihnashkina T.B. LABOUR PRODUCTIVITY AS IMPORTANT FACTOR OF ECONOMY GROWING OF METALLURGICAL INDUSTRY.....	92
Kolodiazhna I.V., Bukrina K.A. PROBLEMS AND PROSPECTS OF DEVELOPMENT OF SMALL BUSINESS IN UKRAINE	98
Kosenko V.V., Lukianova V.A., Melnikov O.O. ESSENCE AND GENERAL PRINCIPLES OF EVALUATION AND FORECASTS OF THE FINANCIAL STATE OF THE ENTERPRISE.....	101
Petrova V.P. THE IMPORTANCE OF INVESTMENT PROJECTS AT THE DEVELOPMENT OF THE ENTERPRISE'S INVESTMENT STRATEGY	110
Radina O. I., Ershova S. I., Kolpikov I. S. LE RÔLE DE L'ANALYSE COMPARATIVE EN MATIÈRE DE COMMERCE D'UNE ENTREPRISE COMMERCIALE.....	115
Chorna Maryna, Shumilo Olga. MODELS OF THE ECONOMIC SECURITY SYSTEM OF RETAIL TRADE ENTERPRISE MANAGEMENT	118
Yavorska Nadiya, Danko Tetyana, Bulatsyk Sofiya. INTERNET COMMERCE IN UKRAINE: THE SPECIFICS, ADVANTAGES AND DISADVANTAGES	121

Yakobchuk Svitlana. SWOT-ANALYSIS IS A TOOL FOR IMPROVING MANAGEMENT AND STRATEGY OF DEVELOPMENT OF EXPERT SERVICE	126
4. PRODUCTIVE FORCES DEVELOPMENT AND REGIONAL ECONOMY	129
Gataullin V.Z., Gataullin M.V. ATTRACTING INVESTMENTS IN SMALL AND MEDIUM BUSINESS	129
Hridniev Mykola. PROBLEMS OF HARMONIZATION OF ECONOMIC INTEREST CLUSTERS	132
Pushkar Tetiana, Solovyova Olga. DEVELOPMENT OF STAFF POTENTIAL OF SPECIALISTS OF ORGANS IN THE LOCAL SELF-GOVERNMENT IN DETERMINATION WITH THEIR COMPETENCIES.....	143
5. MONEY, FINANCE AND CREDIT.....	149
Barbora Drugdová. THE INSURANCE MARKET IN THE SLOVAK REPUBLIC.....	149
Mnykh N.V. THE MAIN MECHANISMS FOR ENSURING THE FINANCIAL SUSTAINABILITY OF LOCAL BUDGETS OF THE UNITED TERRITORIAL COMMUNITIES	153
Chernodubova Eleonora. ROLE OF INTANGIBLE ASSETS IN ENSURING THE EFFICIENCY OF ENTERPRISES.....	164
6. ACCOUNTING, ANALYSIS AND AUDIT	169
Klym N.M., Hrytsak O.S. PRACTICAL ASPECTS OF APPLICATION AND ACCOUNTING OF TRANSFER PRICES IN ENTERPRISES OF UKRAINE.....	169
Krot Y.M., Pasternak Y.P. AUDIT IN CONDITIONS OF APPLICATION OF COMPUTER TECHNOLOGIES	173
Pastushenko E. A. THE EXTERNAL MUNICIPAL FINANCIAL CONTROL: VIOLATIONS IN BUDGETARY ACCOUNTING AND REPORTING OF PUBLIC INSTITUTIONS	180
7. TAXATION AND ACCOUNTING SYSTEM.....	190
Yuriy Razovski, Olena Suhina. ESTIMATION OF COST OF “WORK” OF THE ASSIMILATIVE POTENTIAL OF ECOSYSTEMS IN METHODOLOGY OF DETERMINATION OF THE AMOUNT OF THE ECOLOGICAL RENT	190
8. ECONOMIC SECURITY OF BUSINESS ENTITIES	196
Sukhorukova O.A. DIRECTIONS FOR ECONOMIC ESTIMATION OF INFORMATION AND INTELLECTUAL SAFETY IN MEDIAINDUSTRY	196
9. MATHEMATICAL METHODS IN ECONOMY.....	203
Bazetska H.I., Skliaruk N.I. PROBLEMS OF ACHIEVING SUSTAINABLE REGIONAL DEVELOPMENT IN UKRAINE	203
10. STATE ADMINISTRATION, SELF-GOVERNMENT AND GOVERNMENT SERVICE	210
Burmenko L.M. YOUNG FAMILY AS A SELF-PROOF CATEGORY IN THE STATE FAMILY POLICY OF TRANSNISTRIA.....	210
Kobzev I.V., Melnikov O.F., Orlov O.V. DEVELOPMENT OF PUBLIC MANAGEMENT OF LABOR RESOURCES IN MODERN CONDITIONS.....	212
Ksenzova V.S., Ksenzov D.S. PUBLIC-PRIVATE PARTNERSHIP IN SOLVING THE REGIONAL DEVELOPMENT ISSUES IN THE CRIMEA AND SEVASTOPOL. LEGAL AND ECONOMICAL ISSUES.....	218

Nagorichna O.S., Kapitanets S.V. BASES OF THE FUNCTIONING OF MANAGERIAL TEAM OF SFS	225
11. LAW	230
Kaljugi Karina. TO THE PROBLEM OF USE OF INFORMATION ABOUT THE PERSON OF THE CRIME	230
Lukashevich Vitaly. PREREQUISITES AND CONSEQUENCES OF REFORMING THE CRIMINAL PROCEDURAL LEGISLATION IN UKRAINE	232
Stetsiukevych Zoya. RESEARCH PROBLEMS OF VOID JURISTIC ACTS DURING FORENSIC ECONOMICAL EXAMINATIONS	239
12. TOURISM ECONOMY	242
Georgi Biserov Nikolov, Georgi Tsolov, Desislava Botseva. ECONOMIC IMPORTANCE OF THE TOURISM POLICY	242
Elka Vasileva. METHODOLOGICAL APPROACHES IN DEFINING ECONOMIC PROBLEMS OF TOURISM	248
13. MANAGEMENT	253
Opikynova N.V., Antoshko K.M. REINGANIZING BUSINESS PROCESSES OF THE ORGANIZATION AS A CONCEPT OF BUSINESS DEVELOPMENT	253
Andreeva T.E., Hetman O.O., Riyako R.V. ADAPTATION OF CONFIGURATIONS OF ORGANIZATIONAL STRUCTURES OF ENTERPRISES TO THE CONDITIONS OF DIFFERENTIAL EXTERNAL ENVIRONMENT	257
Anna Prisyazhnyuk, Victoria Khmurova. THEORETICAL ASPECT OF CLUSTER CHANGE MANAGEMENT	263
Sumets O.M., Syromyatnikov P.S. KEY ASPECTS OF INNOVATION IN PRODUCTION SYSTEMS	266
Miglena Temelkova. THE RELATION “SWARM MANAGEMENT – SMART LEADERSHIP” IN CONTEMPORARY DECENTRALIZED CRYPTO ECONOMY AND COMMUNICATION	269
Fesenko Nataliya. THEORIES OF MANAGEMENT: DIFFERENTITY OF APPROACHES AND COMPOSITIONS	274
14. MARKETING	283
Grygorieva Yuliia. TRENDS OF THE AUTOMOTIVE MARKET OF UKRAINE 2018 IN THE CONDITIONS OF THE MODERN PARADIGM	283
15. PSYCHOLOGY, PEDAGOGY AND EDUCATION	286
Babenko V.V. COMMUNICATION AS A COMPONENT IN PROFESSIONAL ACTIVITY OF UKRAINIAN LANGUAGE AND LITERATURE TEACHER	286
Baieva O.V., Lebedeva N.Yu., Marinenko M.I. FORMING A KEY COMPETENCES FOR STUDING ON MICROBIOLOGY, VIROLOGY AND IMMUNOLOGY IN MEDICAL HIGHER EDUCATIONAL STUDIES	290
Bronsky E.V., Samogorodsky V.A. THE COMPLEX OF ORGANIZATIONAL AND METHODOLOGICAL MEASURES IN THE SELECTION AND SPORTS ORIENTATION	294
Zharovtseva T. UPBRINGING COMPONENT IN PROFESSIONAL EDUCATION OF PEDAGOGES	301
Ziyavitdinova N. M. INNOVATION POLICY IN THE EDUCATION SYSTEM	305

Kot K. INTERACTIVE PORTFOLIO AS A MECHANISM FOR INTERACTION BETWEEN TEACHERS AND PARENTS OF PRESCHOOL CHILDREN	307
Kulyk O.D. THE SECONDARY SCHOOL STUDENTS' SPEECH DEVELOPMENT.....	311
IN THE PROCESS OF LEARNING MORPHEMIC KNOWLEDGE AND WORD BUILDING: THE PSYCHOLOGICAL ASPECT.....	311
Matviienko Olena. PEDAGOGICAL COMMUNICATION IN CONDITIONS OF FORMING NEW UKRAINIAN SCHOOL	316
Ovsiienko L.M. THE MAIN PROBLEMS IN TEACHING LINGUISTICS STUDENTS ON THE BASIS OF COMPETENCY-BASED APPROACH.....	321
Oliynyk H.M. FEATURES OF SOCIOCULTURAL ANIMATION IN SOCIAL WORK	326
Kravets N. P. THE INFLUENCE OF FAMILY ON IMPROVING READING ACTIVITY IN TEENAGERS WITH SPECIAL EDUCATIONAL NEEDS.....	330
Kushniruk S.A. FORMAL-LOGICAL ANALYSIS OF THE CONCEPTUAL AND-TERMINOLOGICAL SYSTEM OF UKRAINIAN DIDACTICS	336
Pet'ko Lyudmila. FOREIGN LANGUAGE EXAM IN A PARTICULAR PROFESSIONAL FIELD OR PECULIARITIES OF ENTRANCE-2018 TO MAGISTRACY IN UKRAINE.....	342
Ruda H.S. MUSICAL-RHYTHMIC SENSATION AS A COMPONENT OF PUPILS' MUSICAL ABILITIES IN PRIMARY SCHOOL.....	348
Spivak Yaroslav. HUMANIZATION OF MODERN EDUCATION AS A MECHANISM PERSONALITY'S SUCCESS.....	353
Shcholokova O.P. MODERN VIEWS ON PIANO LEARNING SYSTEM IN THE TEACHING FUTURE MUSICIAN- TEACHER.....	358

Krot Y.M.,

Ph. D., Associate Professor

Pasternak Y.P.

Ph. D., Associate Professor

Cherkassy Technological University, Cherkassy, Ukraine

**AUDIT IN CONDITIONS OF APPLICATION OF COMPUTER
TECHNOLOGIES**

Крот Ю.М.,

к.е.н., доцент

Пастернак Я.П.

к.е.н., доцент

Черкаський державний технологічний університет, Черкаси, Україна

АУДИТ В УМОВАХ ЗАСТОСУВАННЯ КОМП'ЮТЕРНИХ ТЕХНОЛОГІЙ

У статті розкрито роль і значення комп'ютерної техніки у здійсненні аудиту. Визначено основні напрямки та методики застосування інформаційних технологій в аудиті. Досліджено програмне забезпечення аудиту. Проаналізовано відображення інформації щодо комп'ютеризованого аудиту в Міжнародних стандартах.

Ключові слова: *аудит, аудитор, програмне забезпечення, офісний пакет, Міжнародні стандарти аудиту, текстовий процесор, електронні таблиці, бази даних.*

A role and value of computer technique in realization of audit are exposed in the article. The basic directions and methods of using information technologies in an audit are determined. Audit software is investigated. The information about computerized audit in the International standards of audit is analysed.

Key words: *audit, public accountant, software, office package, International standards of audit, word processor, spreadsheets, databases.*

Професійна діяльність сучасного аудитора так чи інакше пов'язана з обробкою великих обсягів інформації. Оскільки обсяг інформації постійно зростає, завдання щодо її обробки стають все складнішими, вимагають для свого вирішення великих витрат часу. Це призвело до того, що використання інформаційних систем у практиці аудитора стало важливим чинником успішної роботи, а іноді й необхідною умовою її виконання. Тому актуальність цієї теми полягає як в практичному так і в теоретичному значенні, пов'язаного з вивченням принципів і прийомів ефективного застосування інформаційних систем у практиці проведення аудиту, що являється завданням для сучасного аудитора.

Висвітленню питань, пов'язаних з організацією та методикою аудиту в комп'ютерному середовищі, присвячено праці таких науковців, як: Гордієнко Н.І., Харламова О.В., Карпенко М.Ю., Савченко В. Я., Зотов В. О., Кириленко С. А., Петрик О. А., Чумакова І. Ю, Кузьмінський А.Н., Івахненков С.В. та інші. Але виникає необхідність у визначенні особливостей проведення аудиту та аналізі застосування комп'ютерних технологій в сучасних умовах.

Мета написання статті полягає у визначенні ролі комп'ютеризованого аудиту, методики організації, завдань, вимог аудиту в сучасних умовах застосування комп'ютерних інформаційних систем, розгляді та аналізі основних напрямків використання комп'ютерної техніки при плануванні аудиту, оцінці аудиторського ризику, виконанні аудиторських процедур.

Інтенсивний розвиток комп'ютерної техніки дав поштовх початку та удосконаленню методів аудиту в комп'ютерному середовищі. Застосування клієнтами аудиторів автоматизованих інформаційних систем потребує проведення аудиту за допомогою комп'ютерної техніки. При цьому комп'ютерні технології в принципі можуть використовуватися на всіх стадіях аудиту: під час планування, здійснення, документування аудиторської роботи, оформлення аудиторського висновку.

У даний час неможливо уявити аудиторську перевірку без використання комп'ютерів. З одного боку, комп'ютери допомагають аудиторам вирішувати різні завдання. Однак у той же час використання клієнтом комп'ютерних інформаційних систем висуває вимоги до організації проведення перевірки і вибору аудиторських процедур, що ускладнює цей процес.

У зв'язку з широким застосуванням обчислювальної техніки, комп'ютерних інформаційних мереж та систем у бухгалтерському обліку перед аудитором постало завдання пристосування технології своєї роботи або навіть значної її зміни з використанням спеціальних комп'ютерних програм при проведенні аудиту фінансово-господарської діяльності підприємств, які застосовують автоматизовані фінансово-облікові системи. На жаль, українські автори не приділяють проблемам, пов'язаних із застосуванням комп'ютерів в аудиті, належної уваги.

Сферу використання комп'ютерної техніки в аудиті багато науковців оцінюють по-різному. Деякі автори вважають, що застосовувати електронно-обчислювальні машини (ЕОМ) необхідно лише у випадках здійснення складних економіко-математичних розрахунків, зберігання аудиторського архіву, складання і оформлення документів. Справді, вказані напрями використання ЕОМ є перспективними і необхідними для аудиту. На думку професора Кузьмінського А. Н. "головна перевага використання ЕОМ для складання робочих документів аудитора полягає в якісній зміні технології аудиту, праці аудитора" [6, с.283].

Професор М.Т. Білуха стверджує, що "застосування у аудиторському контролі економічного аналізу, статистичних розрахунків і економіко-математичних методів (на технічній базі ЕОМ) підвищує наукову достовірність аудиту і його ефективність у раціональному господарюванні в умовах ринкових відносин"[3, с. 234].

Вказані міркування є, безумовно, правильними й обґрунтованими. Але сучасний розвиток комп'ютерної техніки і програмного забезпечення дозволяє значно розширити сферу застосування ЕОМ у процесі аудиту, залучити комп'ютер до виконання будь-яких логічних, аналітичних, розрахункових чи інших процедур.

У світовій практиці аудиту питанням застосування інформаційних технологій приділяють значну увагу, зокрема, професійні організації. Про це свідчить, наприклад, постійне оновлення майже всіх Міжнародних стандартів аудиту [1], що видаються Міжнародною федерацією бухгалтерів, в яких найбільших змін зазнають саме стандарти і положення, що стосуються комп'ютеризації аудиту.

В офіційному українському виданні Міжнародних стандартів аудиту 2004 року, яке діяло на території України, також містились положення, що стосуються інформаційних технологій (таблиця 1).

Таблиця 1

**Перелік положень про міжнародну аудиторську практику щодо
комп'ютеризації аудиту**

№ з/п	Назва
401	Аудит у середовищі комп'ютерних інформаційних систем (стандарт)
1001	Середовище ІТ: автономні персональні комп'ютери
1002	Середовище ІТ: онлайніві комп'ютерні системи
1003	Середовище ІТ: системи баз даних
1008	Оцінювання ризиків та внутрішній контроль – характеристики та особливості в комп'ютерних інформаційних системах (КІС)
1009	Комп'ютеризовані методи аудиту
1013	Електронна комерція – вплив на аудит фінансових звітів

Однак у новій англomовній редакції Стандартів 2008 року всіх цих розділів (за винятком Положення 1013) немає. Наприклад, стандарт № 401 „Аудит у середовищі комп'ютерних інформаційних систем” і Положення про Міжнародну аудиторську практику № 1008 „Оцінювання ризиків та внутрішній контроль - характеристики та особливості в КІС” втратили свою чинність в грудні 2004 року. Це відбулося, тому що тепер фактично весь аудит розглядається як комп'ютерний, тобто в умовах застосування комп'ютерних інформаційних систем (КІС) і з використанням комп'ютерних методів аудиту. Тому інформація з цих питань тепер містяться майже в кожному стандарті аудиту.

Роль комп'ютерної техніки в сучасних умовах може однаково виявлятися на різних стадіях аудиторського процесу. На початковій стадії, під час ознайомлення з бізнесом клієнта і планування роботи, аудитори можуть використовувати комп'ютер не лише для друкування листів і організаційних документів, а й для виконання розрахунків, оцінки ефективності внутрішнього контролю і здійснення аналітичних процедур.

Американські аудитори Е. А. Аренс і Дж. К. Лоббек вказують, що "програму комп'ютерного аудиту можна використовувати при виконанні широких аналітичних процедур як додатковий спосіб аудиторського тестування" [2, с. 217]. Методика використання комп'ютерної техніки полягала в наступному: в аудиторські файли вводили інформацію з Головної книги клієнта, яка зберігається і нагромаджується з року в рік. На основі даних Головної книги виконували аналітичні розрахунки, що не потребувало великих затрат часу. Крім того, як справедливо вказують з Е. А. Аренс і Дж. К. Лоббек, підвищується інформативність аналітичних процедур — легко формувати таблиці і будувати графіки. Це допомагає аудитору правильно інтерпретувати дані. Якщо ж у фінансову звітність клієнта вносять зміни, то за допомогою комп'ютерних програм можна отримати розрахунок нових коефіцієнтів майже без усяких затрат.

Досить важливим для автоматизації аудиту є наявність у аудиторських компаній інформації про системи автоматизації, призначених для аудиторської діяльності. Проте дані досліджень, свідчать про те, що понад 50% аудиторських компаній такою не володіють. Недолік інформації фахівці називають основним чинником, який стримує зростання автоматизації аудиту, разом з іншим фактором - низькою якістю наявних пропозицій [5]. Тим не менш, велика частина аудиторських компаній вважають, що впровадження автоматизованих систем в їх діяльність необхідно, і чекають, що це буде сприяти підвищенню ефективності та якості роботи.

Ринок аудиторського програмного забезпечення в Україні тільки починає розвиватися. Слід зазначити, що професійні організації та безпосередні користувачі на шляху впровадження використання комп'ютерної техніки і технології в контролі та аудиті вбачають певне коло проблемних питань, серед яких виділяють наступні:

1. Низький рівень розвитку аудиторського ринку, викликаний незначним періодом його становлення.

2. Аудит фінансової звітності згідно з міжнародними стандартами аудиту багато в чому має за основу так зване «професійне судження» аудитора, яке ґрунтується на його досвіді та інтуїції. Бездумна комп'ютеризація аудиту при цьому може призвести до такої його автоматизації, яка потягне за собою ряд помилок при проведенні аудиту.

3. Ризики, пов'язані з використанням комп'ютерних систем обробки даних, можуть бути значними. При цьому ймовірність неправильної обробки даних чи втрати частини інформації стає реальною загрозою правильності аудиторського висновку.

4. Розробка аудиторського програмного забезпечення є досить важким процесом, який потребує значних фінансових витрат.

5. Низький рівень комп'ютерної грамотності користувачів.

6. Різна галузева спеціалізація клієнтів аудиторських фірм, що при динамічно мінливому законодавстві не дозволяє зробити деталізоване налаштування спеціалізованих систем на «всі випадки життя».

7. Ряд методичних проблем, зокрема, необхідність розроблення методичних підходів реалізації трансформаційних процедур перетворення фінансових звітів по заданих форматах, не розголошуючи при цьому комерційну таємницю тих аудиторів, які вже виконують подібні замовлення й знають, як цю роботу виконувати [8].

Безумовно, аудитори не заперечують користі автоматизації. Проте, опитування, проведені серед російських аудиторів щодо використання в їх роботі програмних продуктів, показали, що одним з головних інструментів аудитора, як і раніше, залишаються Word і Excel [7].

Що стосується України, то стан справ із впровадженням сучасних технологій в аудит тут значно гірший. Це підтверджує той факт, що навіть у

Росії вже з'явилося близько десятка спеціалізованих аудиторських програмних продуктів місцевої розробки, а в Україні - жодного. Однак прогрес в області інформаційних технологій є надзвичайно стрімким.

Конкуренція, що посилюється в аудиторсько-консалтинговому бізнесі, вже змушує компанії знаходити нові шляхи підвищення ефективності організації та рентабельності діяльності. Неабияку роль у цьому буде відведена й пошуку шляхів рішення підвищення ефективності діяльності, якості надаваних послуг за допомогою застосування спеціалізованих програмних засобів. Пройде ще небагато часу, і аудитори вже не будуть представляти свою роботу без їхнього застосування.

Виходячи з класифікації основних напрямів застосування інформаційних систем в аудиті, можна виділити такі [7, с.292-296]:

1. Підготовка звітів. Будь-який аудитор неминуче стикається з необхідністю сформувати, надрукувати й надати клієнту звіт. У даному разі йдеться про обробку текстової інформації з можливою інтеграцією даних до зовнішніх додатків.

2. Виконання аналітичних розрахунків. Дані для розрахунків звичайно представлені в реляційній (табличній) формі. Результати розрахунків можуть являти собою як самостійні звіти, так і експортуватися у вигляді складових до загального звіту з виконаної роботи.

3. Аналіз і обробка баз даних. Як правило, в даному разі йдеться про вибірку даних з системи ведення бухгалтерського обліку клієнта і подальшу обробку цих даних аудитором.

4. Презентація результатів. Безумовно, презентувати результати виконаної роботи аудитору доводиться не завжди, хоча забувати про таку можливість не слід.

Для вирішення вказаних завдань ідеально підходить будь-який офісний пакет, наприклад, Microsoft Office. Він включає:

- текстовий процесор Microsoft Word для підготовки текстових звітів;
- табличний процесор Microsoft Excel для організації обчислень і обробки відносно невеликих баз даних;
- систему управління базами даних Microsoft Access для обробки реляційних баз даних великого обсягу та складної структури;
- програму Microsoft PowerPoint для створення і демонстрації презентацій;
- програму Microsoft Outlook — прекрасний засіб роботи з електронною поштою, об'єднаний з електронним органайзером.

У загальному випадку перш ніж розпочати роботу, аудитору слід уважно ознайомитися з комп'ютерною програмою, яка працює у клієнта. В першу чергу при цьому слід звернути увагу на ряд питань системного характеру, а саме: переконатися, що використовуване програмне забезпечення працює коректно і

не містить внутрішніх (програмних) помилок, які можуть привести до системних вад при формуванні звітності; проаналізувати специфіку організації обліку та її віддзеркалення у контексті конкретної бухгалтерської програми; з'ясувати можливість впровадження до програмного забезпечення процедур і функцій для реалізації специфічних потреб щодо проведення аудиту.

На підставі проведених досліджень можна дійти висновку, що:

1. Аудит у комп'ютерному середовищі, або аудит в умовах комп'ютерних інформаційних систем, являє собою процес використання комп'ютерної техніки при плануванні аудиту, оцінці аудиторського ризику та виконанні аудиторських процедур і передбачає використання такої техніки клієнтом при здійсненні обліково-економічних функцій (веденні суб'єктом аудиту бухгалтерського обліку і складання фінансової звітності).

2. Використання комп'ютерних технологій у практиці аудитора часто потребує виконання аналітичних розрахунків, обробки великого обсягу даних табличної структури;

3. Для вирішення подібних завдань можливостей стандартної системи автоматизації бухгалтерського обліку здебільшого недостатньо;

4. У практичній роботі аудитор повинен розглядати програму бухгалтерського обліку як джерело даних. Щодо їх обробки, реалізації аналітичних розрахунків, найбільш універсальним інструментом тут слід визнати пакет електронних таблиць;

5. Сумісне використання системи бухгалтерського обліку в поєднанні з пакетом електронних таблиць дає аудитору зручний і потужний інструмент у його практичній роботі;

6. Безумовним лідером популярності серед програм автоматизації бухгалтерського обліку слід визнати програми сімейства «1С». Серед доступних пакетів електронних таблиць — програми Microsoft Excel;

7. Впровадження комп'ютерної техніки значно підвищує ефективність аудиторських послуг, аудиторська перевірка набуває якісно нового змісту, охоплює всі операції і процеси, які здійснюються на підприємстві;

8. Використання інформаційних технологій є не тільки актуальним завданням і найважливішим фактором успішної роботи аудитора, а іноді й необхідною умовою її виконання.

Література:

1. Міжнародні стандарти контролю якості, аудиту, огляду, іншого надання впевненості та супутніх послуг (частина 1-3) / Ред.: колегія: Бондар М.І., Гаєвська Н.І., Галасюк В.В., Дабіжна В.В. та ін. / К. — Міжнародна федерація бухгалтерів. — Аудиторська Палата України. — 2015 [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://www.apu.com.ua/891-mizhnarodni-standarti-kontrolyu-yakosti-audit-u-oglyadu-inshogo-nadannya-vpevnenosti-ta-suputnikh-poslug-vidannya-2014-roku>
2. Аренс Е. А., Лоббек Дж. К. Аудит: Пер. з англ. - М.: Фінанси і статистика, 2005. — с. 217.

3. Білуха М.Т. Курс аудиту: підручник. – 2006р. – с. 234-250.
4. Завгородній В. П. Бухгалтерський облік і аудит - К.: 2008р. - с. 297-300.
5. Івахненко С.В. Комп'ютерний аудит: контрольні методики і технології. – К.: Знання, 2005. – 286 с.
6. Кузьмінський А.Н. та ін. Аудит: Навч. посібник - К.: 2006. – с. 283.
7. Савченко В. Я. Аудит: Навч. посібник. - К.: КНЕУ, 2007р. - с.292-296.
8. Рудницький В.С. Методологія організації аудиту - Тернопіль: 2007р. – с. 340-347.
9. Усач В.Ф. та ін. Аудит і судово-бухгалтерська експертиза. - Львів: 2005р. – с. 346.